

อภิปรายผลของการศึกษา สรุปและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 122 ราย (ตาราง 1) เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.2 มากกว่าหญิง ร้อยละ 32.8 ซึ่งแตกต่างจากสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย ที่อัตราส่วนทางเพศ ของประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่ามีผู้สูงอายุเพศหญิงมากกว่าผู้สูงอายุเพศชาย (<http://advisor.anamai.moph.go.th/tamra/env/env106.html>, 2550) การที่ในกลุ่มตัวอย่างมีเพศชาย มากกว่าอาจเนื่องจากผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่มีภาวะดูแลบุตรหลานไม่สามารถมาเข้าร่วมกับ ชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุได้ อายุสมาชิกน้อยที่สุด 60 ปี สูงสุด 84 ปี ค่าเฉลี่ยของอายุเท่ากับ 68.8 ปี สมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยสูงอายุตอนต้น คือ อายุ 60 – 69 ปี ซึ่งยังเป็นช่วงที่ยังมีสุขภาพแข็งแรงสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้ดี สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ ยังอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 65.6) การศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 การที่พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 เนื่องจากในอดีตเป็นชนบทที่ห่างไกลความเจริญค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนต่อสูงๆ จึงไม่ค่อยมี และในสมัยนั้น การศึกษาภาคบังคับเป็นเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้ ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 95.1) แหล่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากบุตรหลานให้ใช้จ่ายตามสมควร จึงมี รายได้เพียงเล็กน้อย อยู่ในช่วงระหว่าง 100-1000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 68.9)

ด้านภาวะสุขภาพมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีโรคประจำตัว (ร้อยละ 59.0) โดยพบ ป่วยเป็นโรคปวดข้อมากที่สุด (ร้อยละ 75.0) สอดคล้องกับรายงานปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุของ การเจ็บป่วยในประชากรผู้สูงอายุไทย (กรมอนามัย, 2550) ที่พบว่าการเจ็บป่วยเรื้อรังชนิดโรคข้อ เสื่อม – ปวดข้อเรื้อรังมากที่สุด ร้อยละ 55-70 ของประชากรสูงอายุไทยทั้งหมด อาจเนื่องมาจากการ ทำงานเมื่อวัยหนุ่มที่ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่ง โรคปวดข้อนี้เป็นโรคหนึ่งในจำนวน 20 โรค ที่เป็นปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ (บรรลุ ศิริพานิช, 2542) เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการ

สอบถาม และไม่มีผลทางการแพทย์มายืนยันการป่วยที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่างจำนวนที่ได้อาจไม่ใช่จำนวนการป่วยที่แท้จริง

ด้านระยะเวลาการเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 4 ปี ร้อยละ 64.4 เท่ากับระยะเวลาที่ก่อตั้งชมรมเนื่องจากสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าส่วนใหญ่เข้าร่วมชมรมตั้งแต่เริ่มแรก เหตุผลที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต่านั้นสมาชิกชมรมเข้าร่วมด้วย ความสมัครใจเนื่องจากการได้รับการชักชวนจากคนรู้จักและคุ้นเคยเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม และอยากร่วมกิจกรรมปั่นจักรยาน ร้อยละ 67.2 สอดคล้องกับการศึกษาของทรงศักดิ์ มีชัย (2544) ซึ่งศึกษาในกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนของผู้สูงอายุบ้านป่าขาม อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า พื้นฐานการเข้าร่วมในชมรมผู้สูงอายุ ของผู้สูงอายุในชมรมบ้านป่าขามนั้น ส่วนใหญ่จะเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม และ เหตุผลที่ผู้สูงอายุสมัครเข้าชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า ก็เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด (ร้อยละ 85.2) แตกต่างจากการศึกษาของ ระวี แก้วสุกใส (2545) ที่ศึกษาความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุวัดคำใน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ พบว่าเหตุผลของการเป็นสมาชิกชมรมคือต้องการได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยจากบุคลากรสาธารณสุขมากที่สุด

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้การสรุปผลการศึกษามาอภิปรายในด้านต่างๆ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกการมีส่วนร่วมรายด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการชมรม ด้านสวัสดิการ ด้านสังคมและสมาชิกสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน ส่วนด้านสุขภาพ อยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในตำบลบ้านต้า เกิดจากหน่วยงานสาธารณสุขเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งเพื่อสนองนโยบายของทางกระทรวงสาธารณสุข กิจกรรมส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การดูแลสุขภาพส่งเสริมสุขภาพเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพเป็นประจำเกือบทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า สาเหตุของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.2 ก็เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมปั่นจักรยาน และสอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างด้านผลประโยชน์ ที่พบว่า สมาชิกคาดว่าจะทำให้ได้รับการตรวจสุขภาพ ได้รับความรู้ในการดูแล

การศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านบริหารจัดการชมรม อยู่ในระดับปานกลาง หรือเกือบทุกครั้ง โดยการร่วมประชุมมีการเข้าร่วมเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 40.2 การร่วมกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์มีการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 56.6 การร่วมตัดสินใจในการดำเนินการของชมรมมีการเข้าร่วมเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 50.8 การร่วมเผยแพร่กิจกรรมชมรมมีการเข้าร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 42.6 และร่วมดูแล กำกับ ติดตาม ประเมินผลของชมรมมีการเข้าร่วมเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 48.4 เพราะก่อนที่จะมีการตัดสินใจประธานชมรมต้องเรียกประชุมถามความคิดเห็นก่อนการตัดสินใจ สอดคล้องกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ จอห์น เอ็ม โคนัน และ นอร์แมน ที อัสฮอฟฟ์ (1980) ที่อธิบายขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทางเลือก โดยเริ่มจากการค้นหาความต้องการจากคนในชมรมป็นจักรยานผู้สูงอายุว่ามีความต้องการจะให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางใด การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การดำเนินตามกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของชมรมป็นจักรยานผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของชมรมร่วมกัน และจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชมรมในด้านอื่นๆมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัญญภัทร ภัทรทัศนากุล (2544) ที่พบว่าผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยรวมในระดับปานกลาง เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ไม่มีเวลาว่าง มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ และ สอดคล้องกับการศึกษาของ ระวี แก้วสุกใส (2545) ที่พบว่า สมาชิกชมรมส่วนใหญ่ ได้เข้าร่วมประชุมเป็นประจำ มีการร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรมของชมรมอยู่เสมอ ชมรมจัดตั้งขึ้นตามความต้องการของสมาชิกชมรมเป็นหลัก ทำให้ชมรมเกิดความเข้มแข็งและดำเนินกิจกรรมในชมรมอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้จากการมีส่วนร่วมด้านสวัสดิการของชมรม ที่สมาชิกส่วนใหญ่ได้ร่วมบริจาคเงินให้ชมรมหรือสมาชิก ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมภายในและภายนอกตำบล และรับสวัสดิการช่วยเหลือด้านสวัสดิการจากชมรม หรือการร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่หมู่บ้าน ตำบล ร่วมทำบุญ ทอดกฐิน ฟ้าป่า กิจกรรมด้านศาสนาอื่นๆ กับสมาชิก ร่วมกิจกรรมกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุต่างตำบล ที่เป็นการมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านสังคมและสมาชิกสัมพันธ์ ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นประจำ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสุขภาพอยู่ใน ระดับสูง โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมเสนอความเห็นเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อการบรรยายศึกษาปัญหาสุขภาพ เกือบทุกครั้ง ร้อยละ 51.6 มีการนำเสนอรูปแบบ วิธีการดำเนินงานด้านสุขภาพ เกือบทุกครั้ง ร้อยละ 42.6 ร่วมดำเนินงานด้านการปั่นจักรยานประจำทุกครั้ง ร้อยละ 76.2 มากที่สุด ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่น เกือบทุกครั้ง ร้อยละ 51.6 และร่วมกิจกรรมออกกำลังกายประเภทอื่นนอกเหนือจากการปั่นจักรยานเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 56.6 กลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญในเรื่องของสุขภาพ การได้เข้าร่วมปั่นจักรยาน การได้ออกกำลังกาย และการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของไพฑูรย์ มาผิว (2547) ที่ได้ศึกษาศักยภาพของชุมชนในการสร้างเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุนบ้านช่างทอง ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่พบว่า การให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายต่อสุขภาพผู้สูงอายุ และความยึดมั่นผูกพันของชุมชนในการสร้างเสริมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในระดับสูง เช่นกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้าจะได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลบ้านต้าในส่วนของเงินทุนในการบริหารชมรม นอกเหนือจากนั้นก็สนับสนุน โดยการมอบจักรยานมอบเสื้อผ้าเป็นทีมให้กับสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้า และในส่วนของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้าเองก็ร่วมบริจาคเงินให้ชมรมเป็นประจำทุกครั้ง ร้อยละ 65.6 ในส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกอาชีพนั้นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้ามีส่วนร่วม นานๆ ครั้ง ร้อยละ 59.8 เนื่องจากสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้าไม่ให้ความสนใจในการที่จะประกอบอาชีพเพราะสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้าส่วนใหญ่จะได้รับการดูแลจากบุตรหลานไม่มีความจำเป็นต้องมีอาชีพเพื่อเลี้ยงตัวเอง

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสังคมและสมาชิกสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่หมู่บ้าน และตำบล ร่วมทำบุญ ทอดกฐิน ผ้าป่า กิจกรรมด้านศาสนาอื่นๆ กับสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้า และร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสต่างๆ นานๆ ครั้ง เนื่องจากชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุนบ้านต้าเป็นชมรมที่มีการรวมตัวกันอย่างเด่นชัด

ตัวที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุ บ้านต้า

ผลการศึกษาพบปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านพบว่า ความคาดหวังต่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก ปัจจัยสนับสนุนด้านครอบครัว และการจูงใจจากชมรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน เมื่อพิจารณาปัจจัยในด้านต่างๆ พบว่า

การศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างด้านผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าการเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าทำให้ได้มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น ร้อยละ 50.8 เดิมทีกลุ่มตัวอย่างเมื่อยังไม่ได้เข้าร่วมกับชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุก็อยู่กับบ้านทำงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ อยู่กับหลาน บางคนก็อยู่คนเดียวที่บ้าน ไม่ได้มีโอกาสออกไปพบปะกับผู้สูงอายุด้วยกัน พอมาเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าก็เพื่อที่จะได้พบปะกับผู้สูงอายุด้วยกันเป็นการพักผ่อนไปในตัว ในส่วนของความคาดหวังสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการตรวจสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างก็ให้ความสำคัญเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับการตรวจสุขภาพ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตัวเองจากเจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขค่อนข้างมาก ร้อยละ 77.9 ส่วนกิจกรรมที่ได้รับผลประโยชน์ค่อนข้างน้อย ได้แก่ การได้ฝึกฝนอาชีพใหม่ๆ เนื่องจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการดูแลจากบุตรหลานจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียาชีพเป็นของตนเอง ร้อยละ 51.6

ปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของของกลุ่มตัวอย่างด้านการสนับสนุนจากครอบครัว พบว่าครอบครัวสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมค่อนข้างมาก ร้อยละ 70.5 เป็นเพราะว่าลูกหลานหรือคนในครอบครัวอยากให้ผู้สูงอายุไปมีโอกาสมพบปะกับ เพื่อนผู้สูงอายุด้วยกันจะได้ไม่

ในส่วนของการศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างด้านการดูแลสุขภาพจากชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับแรงจูงใจจากชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุ ในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างมาก เนื่องจากบรรยากาศในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าทำให้สมาชิกเกิดความพอใจ ทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยไม่เกิดความขัดแย้งที่เป็นปัญหา เนื่องจากทุกคนมีความสัมพันธ์กันฉันท์มิตร เป็นเพื่อน เป็นญาติลูกพี่ลูกน้อง และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุก็มาจากการได้รับการชักชวนจากคนรู้จักและคุ้นเคยเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า และมีการบริหารจัดการองค์การดี แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละด้านทำให้การดำเนินงานในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเป็นไปได้ด้วยดี

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและปัจจัยแวดล้อม ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเป็นสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าอย่างน้อย 1 ปี และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จำนวนทั้งหมด 122 คน ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยตนเองด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ระหว่าง 15 กรกฎาคม - 10 สิงหาคม 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ส่วน คือส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า 4 ด้าน คือ กิจกรรมด้านบริหารจัดการชมรม กิจกรรมด้านสุขภาพ กิจกรรมด้านสวัสดิการ และกิจกรรมด้านสังคมและสมาชิกสัมพันธ์ ส่วนที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรม ประกอบด้วย ความคาดหวังต่อสิทธิผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก ปัจจัยสนับสนุนด้านครอบครัว และการดูแลสุขภาพ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของชมรม มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาโดยรวมของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.94 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.75 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 67.2) อยู่ในช่วงอายุ 60 – 69 ปี (ร้อยละ 47.7) โดยมีอายุเฉลี่ย 68.8 ปี สมรสและอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 65.6) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 90.2) และไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 95.1) ส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วงระหว่าง 100-1000 บาท ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งมีโรคประจำตัว (ร้อยละ 59.0) โดยพบป่วยเป็นโรคปวดข้อมากที่สุด (ร้อยละ 75.0) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 4 ปี (ร้อยละ 64.4) เหตุผลที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรม เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 85.2) และส่วนใหญ่ มีบทบาทหน้าที่เป็นสมาชิกในชมรม (ร้อยละ 85.3)

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้า

การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้าโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการวิเคราะห์รายด้านพบว่าสมาชิกชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุบ้านต้ามีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการชมรม ด้านสวัสดิการ ด้านสังคมและสมาชิกสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านกิจกรรมสุขภาพ ที่อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วม

พบปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านพบว่าปัจจัยแวดล้อมที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความคาดหวังต่อผลประโยชน์ที่จะได้รับการเป็นสมาชิก ปัจจัยสนับสนุนด้านครอบครัว และการจูงใจจากชมรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการพัฒนาเครือข่ายของชมรมปั่นจักรยานผู้สูงอายุในตำบลเดียวกัน หรือต่างตำบลด้วย เพราะจะทำให้ชมรมเกิดโครงข่ายที่แข็งแรง กว้างขวางขึ้น สามารถสืบทอดและมีความยั่งยืน
2. การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ควรทำให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงตามไปด้วย โดยเริ่มต้นด้วยการค้นหาสภาพของปัญหา รู้เหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตัวของผู้สูงอายุเอง และขยายกิจกรรมอื่นนอกจากกิจกรรมการปั่นจักรยานด้วย เพื่อสร้างทางเลือกให้ผู้สูงอายุที่ต้องการทำกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ เฉพาะบ้านด้าเท่านั้น ผลที่ได้จากการศึกษาอาจไม่สามารถนำมาอธิบายในระดับที่กว้างกว่านี้ได้ เช่น พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุนั้นด้าก็ไม่สามารถอ้างอิงถึงชมรมปั่นจักรยานทั้งอำเภอ หรือจังหวัดได้ ดังนั้นผลจากการศึกษาก็เป็นเพียงการอธิบายถึงสภาพของชมรมปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุในตำบลบ้านด้าเท่านั้นถ้าจะขยายขอบเขตการวิจัยให้ใหญ่ขึ้นในระดับจังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศ ก็จะเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และทิศทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุต่อไปได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับชมรมปั่นจักรยานของชมรมอื่นๆในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของชมรมฯให้เกิดความยั่งยืนต่อไป